nikuna Rostovi Doni ä., kuid pöördus sealt 1899. a. suvel kodumaale ja astus »Postimehe« toimetuse liikmeks, kelleks ta jäi 2 a. Ka Tartus toimis P. seltskonnategelasena ja oli m. s. »Karskuse Sõbra« kirjatoimetajaks ja näitejuhiks. Kirjanduslikkude katsetena ilmutas P. väikese segasisuga rahvaraamatu »Kodus ja võõrsil« (Tartu, 1900) ja vähenõudliku jutustuse rahva elust »Viletsuste ohver« (Tartu, 1900). Kuigi P. »Postimehe« ringkonnaga hästi sobis, ei jaksanud Tartu väikelinna olud teda rahuldada ja lühikese Venemaal viibimise järel siirdus ta Tallinna K. Pätsi (vt.) asutatud päevalehe »Teataja« toimetusse. Töö kestes aru saades oma vähesest ettevalmistusest sotsiaalteaduste alal, milledele radikaalne »Teataja« ringkond suurt tähtsust omistas, astus P. 1903. a. sügisel Leipzigi kaubanduslikku ülikooli. Leipzigis tutvus ta põhjalikumalt marksismiga ja sai Saksa töölisliikumiselt niivõrra tugevaid mõjustusi, et temast kujunes veendunud marksist. 1905. a. sügisel lõpetas P. õpingud tegeliku kaubandusteaduse osakonnas ja pöördus sama a. oktoobri lõpul kodumaale tagasi, kus uuesti astus »Teataja« toimetusse. P.-i tegevuse mõjul omandas »Teataja« nüüd ikka enam sotsialistliku värvuse. Sots.-dem. partei Tallinna komitee survel avaldas »Teataja« väljaandja K. Päts isegi nõusoleku »Teataja« muuta sotsialdemokraatlikuks päevaleheks P.-iga kui peatoimetajaga eesotsas. Kuid 1905. a. detsembris suleti »Teataja«, ja kavatsus jäi algava reaktsiooni tõttu teostamata. Karistussalkade eest põgenes P. Sise-Venemaale, kuid pöördus peagi Peterburi ja sealt Tallinna, kus ta hoolimata põranda all elamisest esines tööliskoosolekuil, kaitstes Vene sots.-dem. tööliste partei pahema tiiva seisukohti. P. oli Tartus J. Jansi (vt.) toimetusel ilmuva marksistliku ajalehe »Hommiku« lähemaks kaastööliseks ja töötas selle sulgemise järel sots.-dem. partei põrandaaluse häälekandja »Sotsiaaldemokraadi« toimetuses. Kinnivõtmise eest siirdus ta Soome ja sealt 1907. a. sügisel Pariisi. 1907.—08. a. talvel kuulas ta Sorbonne'is loenguid mõtteteaduse ja kirjandusajaloo üle. 1908. a. suvel asus P. Londoni, kuid tuli sealt varssi Tallinna, et osa võtta vahepeal jälle elustunud töölisorganisatsioonide tegevusest. 1. V 1909 tabati ta Tööliste Majas ja saadeti administratiivses korras 4 a.-ks Siberi Narõmi maakonda asumisele. Neil aastail avaldas P. rea politilisi kirjutisi albumeis »Edasi«, koguteostes »Mõtted« I—II (Tallinnas 1909—11) ja H. Rooskaja nime all kogu pilkelaule »Jämedad jooned« (Tall., 1910). Narõmist põgenes P. 1911. a. sügisel New-Yorki ja hakkas Eesti ajalehe »Uue ilma« toimetajaks. P.-il õnnestus sidemeid luua teistes Ühendriikide linnades asuvate eestlaste organisatsioonidega, mille tõttu lehe aineline seisukord tunduvalt paranes. Ilmasõja ajal võttis »Uus ilm« omaks Lenini hüüdsõna imperialistliku sõja muutmisest klassisõjaks ja arendas vastavas sihis kihutustööd. Aa. 1912—14 tegi P. agarasti kaastööd Narvas ilmuvale töölislehele »Kiirele« ja selle järglastele. 1917. a. revolutsiooni järel tuli P. Jaapani kaudu kodumaale ja liitus siin enamlise vooluga. Ta asus tööle »Kiire« toimetusse, valiti Tallinna linnavolikogu liikmeks ja oli üheks Tallinna esindajaks Maapäeval. Peale oktoobrirevolutsiooni toimis P. Eesti töörahva nõukogude täidesaatvas komitees ja juhatas »töörahva valitsuses« põllutulunduslikku osakonda. Saksa okupatsioonivägede eest siirdus P. ühes teiste Eesti enamlaste juhtivate tegelastega Peterburi. Eesti töörahva kommuuna nõukogus (vt. J. Anvelt) oli P. tulundusvalitsuse juhatajaks. Hiljemini töötas ta Eesti Kommunistliku Partei välismaa büroos, juhatas Vene Kommunistliku Partei keskkomitee Eesti sektsioonide keskbüroo liikmena parteilist propagandat eestlaste keskel ja võttis osa Kommunistliku Internatsionaali tegevusest, olles m. s. aa. 1921—22 selle täidesaatva komitee liige. Nõukogude-Vene uue tulunduspolitika (nep) teostamisel on P. kaasa töötanud Põhja-Lääne oblasti kaubapalati väliskaubanduse osakonna juhatajana ja »Torgovo-Promõšlennõi Kurjeri« vastutava toimetajana. Ka on P. olnud üheks ajalehe »Edasi« toimetajaks ja on a. 1923 alates rahvaliku ajakirja »Oras« vastutav toimetaja. Teravmeelse ja löögivalmis ajakirjanikuna on P. Eesti enamlaste ringides üldise tunnustuse osaliseks saanud. P. töötab kaasa Eesti Komm. Partei ajaloo-komisjonis, kes 1926. a. peale välja annab ajaloolise sisuga ajakirja »Proletaarne revolutsioon Eestis«. P.-i rohkearvulisist töist võiks peale eelnimetatute mainida järgmisi: »Majandusteaduslised kirjad põllumeestele« (Tall., 1905), »Majandusteaduse õpetus« I—II (Peterburi, 1907), »Proletariadi diktatur« (Punane Lipp Jõuluks 1917, Tall.), »Eesti tulevik« (Peterb., 1918), »Karl Marxi mälestuseks« (Peterb., 1918), »Mõned põhijooned majanduslise elu korraldamiseks Eesti töörahva nõukogude vabariigis« (Peterb., 1919), »1871—1921. Pariisi Kommuuna 50-ks aastapäevaks« (Peterb., 1922), »Sini-must-valge lipu all« (Peterb., 1923), »Viktor Kingissepp« (Peterb., 1923), »Ferdinand Lassalle« (Leningrad, 1925). Samuti väärivad tähelepanu tema kirjutised koguteoses »1905. aasta Eestis» (Leningr., 1926). Peale selle on P. Eesti keelde tõlkinud rea marksismi teoreetikute töid, nagu K. Kautsky »Karl Marxi majanduslised õpetused« (Peterb., 1920), K. Marx'i

Eesti biograafiline leksikon, 1926-1929, lk. 399